

KÖZOKTATÁS

A KÁRPÁTALJAI MAGYAR PEDAGÓGUSSZÖVETSÉG LAPJA

XIV. ÉVFOLYAM, 2009/1–2. SZÁM

Megmaradásunk a tét * A kárpátaljai magyar oktatási rendszer megőrzése a cél * Az elsős több, a magyar iskolás mégis kevesebb? * Esettanulmány a kárpátaljai magyar tannyelvű egyházi líceumokról * Anyanyelvi oktatásunk 1953–2000 között * A nyelvtanulók kommunikatív kompetenciájának fejlesztése rövid történeteken keresztül * A szókincs és a beszédkészség kapcsolata * Többet kellene játszani * Ragadványnevek az iskolában * Dinamikus geometriai szerkesztések mértanórán * Kárpátalja magyar–magyar kapcsolatainak mérlege a rendszerváltás mezsgyéjén * Adalékok a Borsa család történetéhez és ugocsi hatalmához * Népesedési és etnikai viszonyok alakulása Tiszakeresztúrtban 1851–2001 között * Idén is népszerű volt a Kölcsey Akadémia * A Tankönyv- és Taneszköztanács tevékenységéről * Nyári gyermektáboraink * A KMPSZ tantárgyi vetélkedőin résztvevő iskolák * Olvasólámpa * Jubilált a salánki iskola * Diplomaosztó a Rákóczi-főiskolán * Tanévkezdés a főiskolán

A nyelvtanulók kommunikatív kompetenciájának fejlesztése rövid történeteken keresztül

1. Témaválasztás

Jelen írás témája egy hosszú távú kutatás része, amely az autentikus történetek szerepét vizsgálja az idegennyelv-tanításban. A témaválasztás oka a kárpátaljai magyar iskolák alsó tagozatos diákjainak angol tankönyvvel való szegényes ellátottsága volt. E probléma enyhítésének céljából merült fel az ötlet, hogy a napjaink szakirodalmában is egyre népszerűbb (Hughes, 2006, 2001; Újlakné Szűcs, 2006; King, 2003; Slattery és Willis, 2001; Brown, 1998; Collie és Slater, 1993; Ellis és Brewster, 1991 stb.) történet-alapú tananyag-kiegészítő „csomagok” kerüljenek összeállításra. A kutatás 2006-ban kezdődött, mikor is a rövid történetek szerepe került vizsgálatra az angol nyelv oktatásában. Első lépésben részletes szakirodalmi áttekintés készült a témával kapcsolatosan. Később, a kutatás második fázisában egy kiválasztott történet került feldolgozásra. Ennek során a négy nyelvi készség fejlesztésére irányuló feladatok kerültek kidolgozásra és kipróbálásra egy kárpátaljai magyar iskolában a történet-alapú oktatás hatékonyságának mérése céljából. Az akkori kutatás sikeresnek bizonyult, hiszen a fiatalok nagy érdeklődést mutattak a számukra új megközelítés iránt; valamint több következtetés is megállapításra került, mely további kutatási lehetőségeket vont maga után. A kapott eredmények kapcsán merült fel a fiatal nyelvtanulók nyelvtanulási stratégiáinak vizsgálati lehetősége. Mindezekből kiindulva került sor a kutatás harmadik fázisára, amelyet jelen írás ismertet.

2. A kutatás célja és alanyai

A kutatás harmadik fázisa, ahogyan a korábbiakban is, egy kárpátaljai magyar tannyelvű iskolában került kivitelezésre - a 2008/09-es tanévben 4. osztályos tanulók körében. A választás azért erre az osztályra esett, mivel a korábbiak során itt került kipróbálásra az első történet és az ahhoz kapcsolódó feladatcsomag.

A kutatás célja a történet-alapú oktatás hatékonyságának további vizsgálata és az ennek köszönhető nyelvtanulási stratégiák kialakulásának, esetleges változásának feltérképezése volt.

Az előbbi már e hosszú távú kutatás korábbi szakaszában bizonyításra került, mivel beigazolódott a korábban felállított hipotézis, miszerint a rövid történetek alkalmazása az angol nyelv oktatásában nagyon hatásos és élvezetes volt még nagy létszámú osztály esetében is. A gyerekek mindvégig élvezték az órákat. Mindenki igyekezett legjobb tudása szerint teljesíteni és részt venni a feladatok megoldásában. Egyes esetekben csodálkoztak a képek láttán, mosolyogtak, nevetgéltek, kommentáltak és személyes tapasztalatokat kötöttek hozzá, hiszen az életből vett szituációkról van szó. A tanárral készített interjúból kiderült, hogy ritka, hogy mindegyik tanuló ekkora érdeklődést mutasson egy téma iránt és a csend, fegyelm is a szokásosnál nagyobb volt. A tanulók a színes feladatok láttán motiváltakká váltak, hiszen szünetben felsorolták egymásnak az összes olyan szót, amit megjegyeztek az

órák alatt. Tehát ahogyan Nikolov (1998) is írta: „a hattól tizenéves korú gyerekek számára a mondókák, dalok, képes történetek, tündérmesék, kaland- és detektív-történetek, izgalmas sztorik önmagukban érdekesek és motiválóak, ezért az ilyen autentikus források megfelelő tartalmú nyelvi nyersanyaggal szolgálnak az angol tanmenet kidolgozásához”. A történetekhez kapcsolódóan jelentősen és szövegösszefüggően alapuló, de természetesen nyelvtani feladatok is kidolgozhatók. Az eredeti forrásokban minden nyelvi funkció és beszédzándék megtalálható, valamint a célnyelvi kultúrák megjelenése is biztosított. Mindemellett a történetek könnyen adaptálhatók, kiegészíthetők, így a receptív és a produktív készségek fejlesztésére egyaránt használhatók. A történetekhez kapcsolódóan jelentősen és szövegösszefüggően alapuló feladatokat dolgoztunk ki a négy nyelvi készség és a szókincs begyakorlására, illetve tesztelésére.

A nyelvtanulási stratégiák mint a kutatás új tényezői kerültek elemzésre, ugyanis a szakirodalom szerint minden helyes nyelvtanulási stratégia a kommunikatív kompetencia átfogó céljához igazodik. A kommunikatív kompetencia fejlesztése pedig valódi interakciót igényel értelmes, szövegkörnyezetben használt nyelven keresztül. Így a helyes stratégiák használata általánosan és sajátosan is a kommunikatív kompetencia fejlődését idézi elő.

Oxford (1990), aki a nyelvtanulási stratégiák egyik legismertebb kutatója, így fogalmaz: „A tanulási stratégiák a tanuló specifikus erőfeszítései a tanulási folyamat könnyebbé, gyorsabbá, élvezetesebbé és a tanuló saját maga által irányítottá tételére.” A későbbiekben Oxford a következőket tette hozzá: a nyelvtanulási stratégiák „olyan specifikus cselekvések, viselkedések, lépések vagy technikák, melyeket a nyelvtanulók (gyakran szándékosan) idegen nyelvi készségeik fejlesztésére alkalmaznak. E stratégiák elősegíthetik az új nyelv elsajátítását, a vele kapcsolatos információk tárolását, előhívását vagy használatát. A stratégiák annak az önmagát tudatosan irányító részvételnek az eszközei, melyek nélkülözhetetlenek a kommunikatív képességek kialakításához”.

Cohen (1990) szerint „a tanulási stratégiák a tanuló által tudatosan kiválasztott tanulási folyamatok. Ugyanakkor törekvések is, melyek a tanuló részéről legalább részben tudatosak.” Weinstein és társai (1988) definíciója szerint a nyelvtanulási stratégiák: „viselkedési módok és gondolatok, melyeket a nyelvtanuló a tanulásban alkalmaz”, s melyek célja a „nyelvtanuló megismerési (kódolási) folyamatának befolyásolása”.

A nyelvtanulási stratégiákat Oxford (1990) hat nagyobb kategóriába sorolta: kognitív, metakognitív, memotechnikai vagy memóriával kapcsolatos stratégiák, kompenzációs, affektív, valamint szociális stratégiák. Oxford direkt és indirekt stratégiákba csoportosítja ezeket, s a direkt kategóriába sorolhatók a kognitív stratégiák – gyakorlás, üzenetek (információk) fogadása, ill. küldése, elemzés és indoklás stb. Ez utóbbi áll szoro-

sabb összefüggésben jelen kutatás témájával. Ezen kategóriák figyelembevételével került elemzésre a tanulók nyelvtanulási stratégiája, kérdőíves módszerrel történő felmérése, értékelése és a következtetések gyakorlatban való felhasználásának lehetőségei. Ennek oka, hogy a tanulói stratégiák és a kommunikatív kompetencia közt szoros összefüggés van. A kommunikatív kompetencia három nagy összetevője a grammatikai, a szociolingvisztikai és a stratégiai kompetencia (Canale & Swain, 1980; Canale, 1983). A stratégiai kompetencia fogalmába a régebbi megközelítések szerint azok a stratégiák tartoztak, melyeket az idegennyelv-használó kommunikációs helyzetekben a szükséges idegen nyelvi ismeretei (pl. lexikai vagy strukturális) hiányának a kompenzálására alkalmazott. Bachman (1990), majd Bachman & Palmer (1996) jelentősen kibővítette a stratégiai kompetencia fogalmát. Modelljükbe számos olyan metakognitív összetevőt vagy stratégiát is besoroltak, melyek feladata a kompenzációs tevékenységen túl az idegen nyelv használatának irányítása, vezérlése. Jelen kutatásban a direkt nyelvtanulási stratégiákat vizsgáljuk.

3. Hipotézisek

A kutatás ezen szakaszában három új hipotézist állítottunk fel:

3.1. Az idegennyelv-tanulás választott stratégiája összefügg a nyelvi órán alkalmazott módszerekkel, azaz kimutathatók azok a stratégiaválasztási különbözőségek, amelyeket a történet-alapú oktatás generál.

3.2. A stratégiaválasztás összefügg a tanulók sikerélményével, azaz a tanórákon elért eredményekkel.

3.3. A választott idegennyelv-tanulási stratégiákban különbözőség mutatkozik a nemek között.

4. Vizsgálati módszer

A felállított hipotézisek megválaszolására a SILL (Strategy Inventory for Language Learning), az alkalmazott nyelvtanulási stratégiák mérésére Amerikában kidolgozott, self-reporting (önértékelő) kérdőív állt rendelkezésre. Ez kiválóan alkalmas nagyszámú, számszerűsíthető adatok szerzésére a tanulók általános nyelvtanulási stratégiáira vonatkozóan. A SILL megbízhatósági és validitási mutatói kiválóak, s mindkét változata (idegen nyelvet tanuló anyanyelvű angol beszélők és más anyanyelvű, angolt tanulók /ESL, EFL/ számára készült) alkalmas különböző etnikai háttérrel rendelkező tanulók stratégiáinak mérésére.

A SILL önmegfigyelési kérdőív, melyre a tanulók a Likert-skála szerinti 5 szám valamelyikének megjelölésével válaszolnak, a számok egy külön e célra szolgáló lapra írásával (Mónos, 2004).

Jelen kutatásban, az adott SILL kérdőív néhány pontja szelektálás alá került. Ennek magyarázata, hogy fiatalok nyelvtanulókról van szó, ezért csak azok a pontok kerültek bele a nekik szánt kérdőívbe, amely az ő nyelvtanulási szokásaikat jellemezheti, s kapcsolatban állhat a történet-alapú oktatás módszereivel.

5. A vizsgálat menete

A történetek gyakorlatban való alkalmazására egy kárpátaljai magyar iskolában került sor. A történetek és a hozzájuk kapcsolódó feladatok tanórákon kerültek kipróbálásra. A használt történet: The Elephant and the Bad Baby (Az elefánt és a rossz gyerek). A rövid történethez kapcsolódó feladatok mind a négy nyelvi készség fejlesztésére alkalmasak, azon túl, hogy nagymértékben felkeltik a tanulók érdeklődését. A feladatok típusa és kidolgozásának menete itt nem kerül ismertetésre (az ellenőrző dolgozat feladatait lásd az 1. sz. függelékben).

Mivel az adott osztály a kutatás korábbi szakaszában is részt vett a történet-alapú oktatás hatékonyságának mérésében, ezért kiválóan alkalmassá vált annak vizsgálatára, hogy az első számú hipotézis beigazolódnak-e.

A fentebbi hipotézis igazolására, miután a történet feldolgozásra került a nyelvi órákon két részre bontott osztály egyik csoportjában, sor került a nyelvtanulási stratégiákat vizsgáló kérdőívek kitöltésére (kérdőívet lásd a 2. sz. függelékben). 15 perc állt a tanulók rendelkezésére. A kapott eredmények egyszerű matematikai-statisztikai módszerekkel, a Microsoft Excel program segítségével kerültek feldolgozásra.

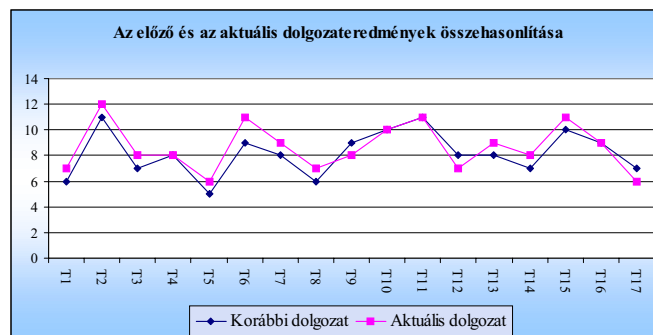
A történet-alapú tanórák után megírt dolgozatok eredményei a csoport előző dolgozatokon elért eredményeivel kerültek összehasonlításra.

6. Eredmények ismertetése, következtetések

Összességében véve a rövid történetek oktatásban való felhasználásáról elmondható, hogy sikeres és a tanulók számára élvezetes technikáról van szó. A tanulók nagy érdeklődést mutattak a történet iránt, és szívesen azonosultak a szereplőkkel (pl. szerepjáték alkalmával örömmel játszották el az egyes szereplőket), miközben *sokkal bátrabbak és jobban megfeleltek azokról a gátlásokról, amelyek miatt egyes esetekben nem szívesen szólnak meg*. Mindenki igyekezett legjobb tudása szerint teljesíteni és részt venni a feladatok megoldásában.

A történet-alapú oktatás hatékonyságának mérése céljából összehasonlítás készült az előző dolgozat eredményei és a történethez kapcsolódó ellenőrző dolgozat eredményei között. A csoport 19 tanulója közül 17 volt jelen a dolgozat írásakor. A személyiségi jogok megsértését elkerülendő a tanulókat T1, T2... T17 kódokkal jelzem a diagram x tengelyén. A diagram y tengelyén a feladatokra kapott pontoknak megfelelő érdemjegy látható.

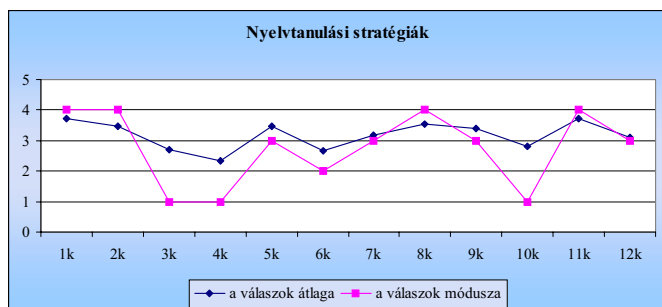
Az eredmények az 1. sz. diagramon láthatók.

1. sz. diagram

A diagramról látható, hogy a tanulók *átlagosan jobb eredményt értek el* a történethez kapcsolódó dolgozaton, mint az azt megelőzőn. Számszerűsítve, összesen 10 tanuló teljesített jobban. Ebből valószínűsíthető, hogy a történet-alapú oktatás hatékonyabb nyelvtanulást eredményez, mint a hagyományos tanterven alapuló. Véleményem szerint a történetek hosszú távú, sorozatos alkalmazásai a tanórákon további pozitív eredményeket hoznának. Ez utóbbi bizonyítása céljából további történetek kerülnek majd kipróbálásra.

Ezenkívül sor került még a nyelvtanulási stratégiákat vizsgáló kérdőív kitöltésére (lásd 2. sz. függelék). Az osztály válaszai a Likert-skála értékei szerinti 1-től 5-ig kerültek számszerűsítésre. Az x tengelyen látható kódokkal a kérdések sorszáma került feltüntetésre. Ez látható a 2. sz. diagramon.

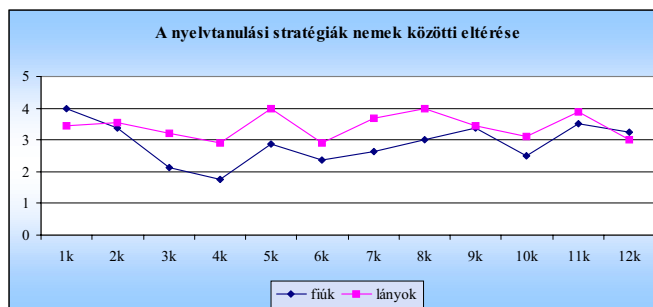
2. sz. diagram

A kapott eredmények átlaga és módusza is kiszámításra került, hiszen így az átlagos eredményt össze tudjuk hasonlítani a legtöbb tanuló által megjelölt értékekkel is, tehát a leggyakrabban előforduló válaszokkal. Ebből jól látszik, hogy általában véve a tanulók alkalmazott nyelvtanulási stratégiáinak szintje viszonylag alacsony. Az eredmények átlaga leginkább a közepes szintet közelíti, ami a kérdőívben a „kicsit igaz rám” válasznak felel meg. Ezek az adatok egyértelműen azt mutatják, hogy a válaszadó tanulók nem használnak elegendő olyan stratégiát, melyek megkönnyítenék a nyelvtanulást.

Azonban az első és második helyen megjelölt hipotézis igazolására a kutatás jelen szakaszában még csak részeredmények mutathatók fel. Sajnos nem állnak rendelkezésre korábbi, hiteles érdemlő adatok a tanulók nyelvtanulási stratégiáiról. Ezekre a kérdésekre csak a kutatás folytatásával kaphatunk választ (kidolgozás alatt áll további három „történet-csomag”). Addig, érdekességként kiemelhető azonban, hogy melyek azok a stratégiák, melyek a legszélsőségesebb eredményeket hozták. Az 1. a 2. a 8. és a 11. számú állítást érezte a legtöbb tanuló saját magára leginkább jellemzőnek. A SILL által meghatározott kategóriákon belül ez azt jelenti, hogy a tanulók memotechnikai stratégiái fejlettebbek, mint a kognitív vagy kompenzációs stratégiák. Ennek oka lehet, hogy a fiatalok nyelvtanulók még leginkább az ismeretlen szavak elsajátítására fordítják a legtöbb időt.

A leggyakrabban előforduló válaszok alapján érdemes még kiemelni a 10. számú állítást, amely a tanulók olvasási szokásaira világít rá („Úgy olvasok angolul, hogy nem keresek meg minden új szót a szótárban”). A tanulók ezt az állítást sem érezték saját magukra jellemzőnek. Ez arra enged következtetni, hogy a tanulók hiányzó tudását kompenzáló stratégiák még fejletlenek. Ennek egyik lehetséges magyarázata a tanulók bizonytalan tudása vagy önbizalmának hiánya lehet.

Ami az átlagos eredményeket illeti, a 4. sz. kérdés közelebbi vizsgálata is érdekes („Szoktam angol nyelvű tv-műsort

3. sz. diagram

vagy filmet, mesét nézni”). A tanulók összes válasza alapján ez érte el a legalacsonyabb szintet. Ennek legvalószínűbb magyarázata a technikai eszközök hiánya (műholdas adó-vevő, CD, DVD) lehet.

A harmadik hipotézisre a kutatás jelenlegi szakaszában választ lehet adni. Az átlagos eredményeket a 3. sz. diagram mutatja be.

Ebből egyértelműen látszik, hogy az adott életkorban a lányok nyelvtanulási stratégiái összességében véve magasabb szintet érnek el, mint a fiúké. Ezzel beigazolódtott, ahogy Oxford & Nyikos (1989) és Green & Oxford (1995) alapján várható volt, hogy a lánytanulók szignifikánsan több stratégiát használnak és nagyobb gyakorisággal, mint ellenkező nemű társaik.

7. Összefoglalás

Összegezve elmondható, hogy a rövid, autentikus történetek alkalmazása az angol nyelv oktatásában még rövid távon is eredményesnek bizonyult. A kutatást során az alábbi eredmények kerültek alátámasztásra: A történet-alapú oktatás:

1. növeli a motivációt;
2. jobb eredményeket biztosít;
3. csökkenti a tanulók nyelvhasználat során érzett szorongását;
4. betekintést ad a célnyelv kultúrájába.

A nyelvtanulási stratégiák kutatási eredményei pedig egyértelműen arra utalnak, hogy a vizsgált tanulók idegennyelvtanulása az alkalmazott stratégiák mennyisége és fajtája tekintetében feltétlenül javítandó. Mindez tréninggel egyszerűen elérhető. A tanuló már meglévő stratégiáinak ismeretében új, az aktuális feladatokhoz és a tanuló stílusához illő stratégiák összehangolt alkalmazását, értékelését és más feladatokra való átvitelét kellene megtanítani. Amennyiben ez megvalósul és sikerül elsajátítani széles alkalmazható, általános stratégiákat (is), jótékony hatása nemcsak az idegennyelv-oktatásban, de a teljes oktatási-tanulási folyamatban érezhetővé válhat.

Nagy Enikő

Felhasznált irodalom

1. BACHMAN, L. F. (1990): *Fundamental Considerations in Language Testing*. Oxford: OUP.
2. BACHMAN, L. F. & PALMER, A. S. (1996): *Language Testing in Practice*. Oxford: OUP.
3. BROWN, D. (1998): *The Children's Literature Web Guide*. Retrieved September 17, 2007 from <http://www.ucalgary.ca/~dkbrown>
4. CANALE, M. (1983): *On some dimensions of language proficiency*. In Oller, J. W. Jr, (ed.) 1983. *Issues in Language Testing Research*. 333-42. Rowley MA: Newbury House.
5. CANALE, M. AND SWAIN, M. (1980): *Theoretical bases of communicative approaches to second language teaching and testing*. *Applied Linguistics*. 1/1:1-47.
6. COHEN, A. D. (1990): *Second Language Learning: Insights for learners, teachers, and researchers*. New York: Newbury House/Harper&Row.
7. COLLIE, J., SLATER, S. (1993): *Literature in the Language Classroom. A resource book of ideas and activities*. Cambridge University Press, Cambridge.
8. ELLIS, G., BREWSTER, J. (1991): *The Storytelling Handbook. A guide for primary teachers of English*. Penguin Books,.
9. GREEN, J. M. & R. OXFORD, (1995). *A closer look at learning strategies, L2 proficiency, and gender*. *TESOL Quarterly*. 29/2:261-297.
10. HUGHES, A. (2001): *English Adventure. Using Stories With Young Learners 1*. Pearson Longman. Retrieved September 2, 2006 from www.english-adventure.net

11. HUGHES, A. (2006): *The All-round Use of Real Stories And Authentic Books is Teaching English to Young Learners*. In: Reading is for Everyone. Publications of IATEFL-Hungary, Young Learners Special Interest Group, Spring, 2006. Kőpress Nyomdaipari Kft. – Budapest.

12. KING, N. (2003): *Growing Stories: Towards a Story-Based Curriculum*. In: Studies in English Theoretical and Applied Linguistics. Lingua Franca Csoport, Pécs.

13. MÓNOS K. (2004): *Learner Strategies of Hungarian Secondary Grammar School Students*.

14. NIKOLOV, M. (1998): *Általános iskolás gyerekek bevonása egy tárgyalásos, történet-alapú angol nyelvi tanterv kidolgozásába*. In: Magyar Pedagógia, 98. évf. 3. szám 239-251.

15. OXFORD, R. (1990): *Language Learning Strategies. What Every Teacher Should Know*. Newbury House Publishers.

16. OXFORD, R. L. & NYIKOS, M. (1989): *Variables affecting choice of language learning strategies by university students*. The Modern Language Journal. 73/3:291-301.

17. ÚJLAKYNE SZÜCS É. (2006): *Using Storybooks in EFL Teacher Preparation Programmes*. In: Reading is for Everyone. Publications of IATEFL-Hungary, Young Learners Special Interest Group, Spring, 2006. Kőpress Nyomdaipari Kft. – Budapest.

18. SLATTERY, M., WILLIS, J. (2001): *English for Primary Teachers. A handbook of activities and classroom language*. Oxford University Press.

19. WEINSTEIN, C.E., GOETZ, E. T., ALEXANDER, P.A. (Eds.) (1988): *Learning and study strategies: Issues in assessment, instruction, and evaluation*. New York: Academic Press.

Függelék

1. számú függelék

Test

The Elephant and the Bad Baby

1. Make words from the letters in the box and write them under the pictures. (5 p.)

eic-eramic nam tchebur kbaer
rcgroe weestspho dyla rowbar ybo
E.g.:

2. Write the missing words. (5 p.)

1. – Would you ..... an ice-cream?
– Yes, ...
2. They all had a ..... tea.
3. When my pencil fell on the floor my friend ..... it up.
4. I saw a big dog ..... after a nice kitten.

3. Circle the correct answer according to the text. (5 p.)

It was almost spring, and all the little bunnies in the bunny family needed new clothes. Mrs. Bunny and the children went shopping. Mr. Bunny could not go shopping with the family. He wanted to play golf with his friends. Mrs. Bunny got up very early on Saturday morning and made breakfast. Then she woke up all four of her children and gave them breakfast. It was time to get dressed. Mrs. Bunny helped all the little bunnies put on their clothes. Finally, everyone was ready to go. The little bunnies and Mrs. Bunny got into the car. The little bunnies were happy to go to the shop. Their mother bought them new shorts, shirts, and hats to wear to school. Mrs. Bunny bought each of her little bunnies an ice-cream before they left the shop. All the little bunnies fell asleep in the car.

1. This story is about _____.
a. eating breakfast
b. going to school
c. going shopping
d. eating ice cream
2. Why didn't Mr. Bunny go shopping?
a. He was at work.
b. He was asleep.
c. He went for a picnic with friends.
d. He was playing golf.
3. How many children did Mrs. Bunny have?
a. six
b. four
c. three
d. eight

4. *Shorts, shirts, and hats are things ...*

- ... to eat.
- ... to wear.
- ... to play with.
- ... to laugh at.

5. *What did the little bunnies do after shopping?*

- They put on their new clothes.
- They played in the car.
- They fell asleep.
- They ate cookies.

4. **Match the words.**

(5 p.)

E.g.: butcher's shop – pie

1) baker's shop	A) chocolate biscuit
2) snack bar	B) pie
3) grocer's shop	C) bun
4) sweetshop	D) lollipop
5) fruit barrow	E) apple
6) butcher's shop	F) crisps

3. **Draw the items of the shopping list that you hear.** (4 p.)

E.g.: My mother went to the shop and bought **four ice-creams...**

- 4
- 3 .....
- 8 .....
- 1 .....
- 5 .....

2. számú függelék: Kérdőív

Nyelvtanulási stratégiák fejlesztése rövid történeteken keresztül

Az itt látható állítások az angol nyelv tanulásával kapcsolatosak. Kérlek, olvasd el őket figyelmesen! Karikázd be annak a válasznak a fejecskéjét (mosolygós vagy szomorú), amelyiket A LEGJOBBAN IGAZNAK TARTOD SAJÁT MAGADRA!

Lehetséges válaszok:

- Soha nem igaz rám.
- Általában nem igaz rám.
- Egy kicsit igaz rám.
- Általában igaz rám.
- Mindig vagy majdnem mindig igaz rám

Állítások:

1. El szoktam gondolkodni azon, hogyan kapcsolódik az új anyag, amit tanulunk angolból ahhoz, amit már tudok.

2. Összekapcsolom az új angol szavak hangzását egy képpel vagy ábrával, hogy jobban meg tudjam jegyezni.

3. Úgy jegyzek meg egy új angol szót, hogy a fejemben elképzelek egy képet vagy szituációt, amiben a szót használni lehet.

4. Szoktam angol nyelvű tv műsort vagy mesét, filmet nézni.

5. Szívesen olvasok angolul.

6. Magyarul szoktam szavakat keresni, amelyek hasonlítanak az új angol szavakra.

7. Próbálok nem fordítani mindent szóról szóra.

8. Összefoglalom azokat a mondatokat, gondolatokat, amelyeket hallok vagy olvasok angolul.

9. Találgatni szoktam, hogy megértsem az ismeretlen angol szavakat.

10. Úgy olvasok angolul, hogy nem keresek meg minden új szót a szótárban.

11. Figyelek, amikor valaki más beszél angolul.

12. Keresem a lehetőséget, hogy olyan gyakran olvassak angolul, amennyire csak lehet.

Köszönjük a segítséget!

Tartalom

Marton Erzsébet: Megmaradásunk a tét	2
Kovács Erzsébet: A kárpátaljai magyar oktatási rendszer megőrzése a cél	3
Kacsur Gusztáv: Az elsős több, a magyar iskolás mégis kevesebb?	4
Orosz Ildikó: Esettanulmány a kárpátaljai magyar tannyelvű egyházi líceumokról	5
Bagu Balázs: Anyanyelvi oktatásunk 1953–2000 között	10
Nagy Enikő: A nyelvtanulók kommunikatív kompetenciájának fejlesztése rövid történeteken keresztül	13
Kovács Szilvia: A szókincs és a beszédképesség kapcsolata	18
Kurmai Szilvia: Többet kellene játszani	20
Tóth Teodóra: Ragadványnevek az iskolában ...	21
Hevesi Tibor: Dinamikus geometriai szerkesztések mértanórán	24
Lukács Attila: Kárpátalja magyar–magyar kapcsolatainak mérlege a rendszerváltás mezsgyéjén	27
Székely Gusztáv: Adalékok a Borsa család történetéhez és ugocsi hatalmához	31
Gerendely Béla: Népesedési és etnikai viszonyok alakulása Tiszakeresztúrtan 1851–2001 között	36
Idén is népszerű volt a Kölcsey Akadémia	38
Gönczy Sándor: A Tankönyv- és Taneszköztanács tevékenységéről	38

Nyári gyermektáboraink	39
A KMPSZ tantárgyi vetélkedőin részt vevő iskolák – 2008/2009-es tanév	42
Olvasólámpa	43
A KMPSZ 2009–2010-es eseménynaptára	44
Kovács Erzsébet: Jubilált a salánki iskola	45
Kovács Erzsébet: Diplomaosztó a Rákóczi-főiskolán	46
Marton Erzsébet: Tanévkezdés a főiskolán ..	47

KÖZOKTATÁS

A Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség lapja

Főszerkesztő: Kovácsné Marton Erzsébet

A szerkesztőbizottság: Benedek Imre, ifj. Kántor József, Gulácsy Géza, Riskó Márta, Kész Barnabás

Tördelőszerkesztő: Fábrián Zoltán

Kiadja a KMPSZ megbízásából a PoliPrint Kft. 88000 Ungvár, Turgenyev u. 2.

Felelős kiadó: Orosz Ildikó

Fotók, illusztrációk: Kárpátinfo sajtószolgálat

Lapengedély száma: 3T N 5, Példányszám: 3000

Levelezési cím: 90202 Beregszász, O. Kobiljanszka u. 17. Tel.: (8-2-41)-4-32-59

web: www.kmpsz.uz.ua e-mail: kmpsz@azm.uz.ua

Megjelenik az SZÜLŐFÖLD ALAP TÁMOGATÁSÁVAL

A szerkesztőség nem feltétlenül ért egyet a lapban megjelenő szerzői véleményekkel. A publikációkban közölt tényekért minden esetben a szerző viseli a felelősséget. A beérkező kéziratok közlésének és szerkesztésének jogát fenntartjuk, visszaküldésüket nem vállaljuk.